

Sygn. akt VII U 240/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu w dniu 20 lipca 2017 r. w Warszawie

sprawy E. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

z udziałem Syndyka Masy Upadłości Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w W.

na skutek odwołania E. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 19 grudnia 2016 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W dniu 31 stycznia 2017r. (data prezentaty w ZUS) **E. R.** złożyła za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 19 grudnia 2016r. nr (...) w sprawie podlegania przez odwołującą obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu oraz wypadkowemu z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w Upadłości Likwidacyjnej z siedzibą w W..

W uzasadnieniu odwołania E. R. wyjaśniła, że w okresie od 1 grudnia 2014r. do 31 grudnia 2015r. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w wymiarze 1/2 etatu oraz za wynagrodzeniem 1.000 zł brutto przez innego płatnika składek i z tego tytułu była zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Odwołująca wskazała, że od 1 stycznia 2016r. wykonywała pracę wyłącznie na podstawie umowy zlecenia u ww. płatnika składek. Ponadto od dnia 1 lipca 2016r. przysługuje jej prawo do emerytury.

Odwołująca zaznaczyła, że nie zgadza się ze stwierdzonymi przez ZUS nieprawidłowościami w naliczeniu składek przez płatnika, gdyż zasada łącznej podstawy wymiaru składek dla umowy o pracę i umów cywilnoprawnych obowiązuje od 2016 roku,

co powoduje, że podstawa wymiaru składek ze wszystkich tytułów wykonywania pracy podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnemu do momentu osiągnięcia kwoty 1.850 zł. Z kolei w stanie prawnym aktualnym na rok 2015 zleceniobiorca podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnemu z umowy zawartej najwcześniej. Jeżeli posiadał umowę o pracę, to każda umowa zlecenie podlegała dobrowolnemu zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. W tych okolicznościach odwołująca nie zgodziła się z naliczeniem przez organ rentowy składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 1 czerwca 2015r. do 31 grudnia 2015r., gdyż w tym okresie podlegała jedynie ubezpieczeniom z tytułu umowy o pracę.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 2 marca 2017r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania E. R. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie pełnomocnik organu rentowego wskazał, że w jego ocenie odwołująca powinna w okresie od 1 czerwca 2015r. podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnemu z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia, ponieważ podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne ze stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca w okresie od 1 czerwca do 31 grudnia 2015r. były niższe od kwoty minimalnego wynagrodzenia. Ponadto organ rentowy wskazał, że odwołująca pobiera świadczenie emerytalne. Zdaniem pełnomocnika ZUS okoliczność zatrudnienia ubezpieczonej w niepełnym wymiarze czasu pracy nie ma znaczenia, gdyż w tym przypadku podstaw wymiaru składek nie przelicza się proporcjonalnie do najniższego wynagrodzenia, natomiast w przypadku zbiegu tytułu do ubezpieczeń z obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom z tytułu pracy na podstawie umowy zlecenia zwalnia jedynie podstawa na ubezpieczenie społeczne większa lub równa kwocie minimalnego wynagrodzenia. W tych okolicznościach pełnomocnik organu rentowego wskazał, że skarżona decyzja jest zasadna.

Syndyk Masy Upadłości Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w Upadłości Likwidacyjnej z siedzibą w W. K. G. w piśmie z dnia 12 kwietnia 2017r. złożył oświadczenie o przystąpieniu do sprawy w charakterze zainteresowanego.

Na rozprawie w dniu 20 lipca 2017r. pełnomocnik Syndyka oświadczył, że popiera odwołanie E. R..

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 1 grudnia 2014r. do 31 stycznia 2016r. E. R. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w wymiarze 1/2 etatu, za wynagrodzeniem 1.000 złotych brutto miesięcznie (akta rentowe ZUS, oświadczenia odwołującej).

Z dniem 15 maja 2015r. E. R. podjęła zatrudnienie w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w Upadłości Likwidacyjnej z siedzibą w W. na podstawie umowy zlecenie. Z tego tytułu odwołująca była zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego do 31 stycznia 2016r. Od 1 lutego 2016r. odwołująca była zatrudniona jedynie na podstawie umowy zlecenie, wówczas została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego (akta rentowe ZUS, oświadczenia odwołującej).

W dniu 22 listopada 2016r. Syndyk Masy Upadłości Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w Upadłości Likwidacyjnej z siedzibą w W. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. wniosek o wydanie decyzji w sprawie podlegania przez E. R. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. W dniu 19 grudnia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję nr (...) na podstawie której stwierdził, że E. R. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w Upadłości Likwidacyjnej z siedzibą w W. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 1 czerwca 2016r. (akta rentowe ZUS, oświadczenia odwołującej).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie akt rentowych ZUS oraz oświadczeń odwołującej E. R. złożonym w treści odwołania z dnia

27 stycznia 2017r. Stan faktyczny sprawy był całkowicie bezsporny; strony wskazywały na te same okoliczności, ich stanowiska różniły się natomiast co do ich kwalifikacji prawnej.

W tych okolicznościach nie zachodziła konieczność uzupełnienia materiału dowodowego, który był wystarczający do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie E. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z dnia 19 grudnia 2016r. nr (...) było niezasadne i podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w brzmieniu aktualnym na czerwiec 2015 roku, (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 121) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają,

z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami", oraz osobami z nimi współpracującymi. Zgodnie zaś z art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 2 ww. ustawy te same osoby obowiązkowo podlegają odpowiednio ubezpieczeniu wypadkowemu i chorobowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

W myśl art. 9 ust. 1 i 1a u.s.u.s. osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3, 10, 18a, 20 i 21, spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów, są obejmowane ubezpieczeniami tylko z tytułu stosunku pracy, umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy,

lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego albo wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie. Mogą one dobrowolnie, na swój wniosek, być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi również z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1a. Ubezpieczeni wymienieni w ust. 1, których podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego lub wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa

od określonej w art. 18 ust. 4 pkt 5a (t.j. od kwoty minimalnego wynagrodzenia), podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów.

Powyższe przepisy regulują kwestię zbiegu ubezpieczeń. Podstawą zbiegu tytułu bezwzględnego z tytułem ogólnym jest istnienie obowiązku ubezpieczenia wynikającego

z tytułu bezwzględnego oraz z tytułu pozwalającego na dobrowolne przystąpienie

do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych (art. 9 ust. 1 u.s.u.s.). Reguła zbiegu polega

na powstaniu obowiązku ubezpieczenia z tytułu bezwzględnego (stosunku pracy). Zasada ta nie ma jednak charakteru bezwarunkowego, gdyż zgodnie z art. 9 ust. 1a u.s.u.s. osoby podlegające obowiązkowi ubezpieczenia z tytułu bezwzględnego podlegają także obowiązkowi ubezpieczenia z innych tytułów, jeżeli podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia z tytułu bezwzględnego w przeliczeniu na okres jednego miesiąca jest niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. W powyższym zakresie dochodzi więc do rozszerzenia obowiązku ubezpieczenia, co leży w interesie wszystkich ubezpieczonych i jest uzasadnione celem fiskalnym (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 20 grudnia 2016r. III AUa 601/16).

W niniejszej sprawie było bezsporne, że odwołująca E. R. w okresie

od 15 maja 2016r. była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z dwóch tytułów ubezpieczeniowych – umowy o pracę z innym niż zainteresowana spółka w likwidacji podmiotem, trwającym od 1 grudnia 2014r. do 31 stycznia 2016r., jak również powstałem

we wskazanym wyżej dniu stosunku cywilnoprawnym – umowy zlecenia zawartej

z zainteresowaną, która trwała do dnia 1 lutego 2016r. Bezsprzeczne było również,

że odwołująca z tytułu umowy o pracę osiągała kwotę niższą niż kwota minimalnego wynagrodzenia określona w art. 18 ust. 4 pkt 5a u.s.u.s. Zgodnie z § 1 rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 września 2014r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2015r. (Dz. U. z 2014r. poz. 1220) minimalne wynagrodzenie za pracę w roku 2015 wynosił 1.750 złotych, podczas gdy odwołująca, zgodnie z jej oświadczeniem, osiągała z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę kwotę 1.000 złotych brutto. Żadna ze stron nie kwestionowała powyższych okoliczności, przeciwnie, oświadczenia stron w tym zakresie były zbieżne, toteż zostały przez Sąd uznane za bezsporne.

W konsekwencji, również za bezsporne należało uznać, że w przypadku odwołującej zastosowanie znajdzie art. 9 ust. 1a u.s.u.s., zgodnie z którym, w przypadku osiągnięcia przez ubezpieczonego w okresie miesiąca podstawy wymiaru składek w wymiarze mniejszym niż minimalne wynagrodzenie za pracę, ubezpieczony podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z innych tytułów. Skoro więc odwołująca inny tytuł, o którym mowa w przepisie powyższym, w postaci umowy zlecenia łączącej ją z zainteresowaną spółką, to przy zaistnieniu powyższej sytuacji Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo objął ją obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym z tytułu, który dawał jej wyższą podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia.

Co za tym idzie, wbrew twierdzeniom pełnomocnik zainteresowanej w niniejszej sprawie nie doszło do zastosowania przez organ rentowy – w stosunku do odwołującej – naruszenia zasady *lex retro non agit*, bowiem podstawą wydania skarżonej decyzji nie był przepis art. 9 ust. 2c u.s.u.s., który wszedł w życie w dniu 1 stycznia 2016r., lecz cytowane wyżej przepisy art. 9 ust. 1 i 1a u.s.u.s. Ustawodawca wprowadził ww. przepisy jeszcze przed zaistnieniem spornego okresu podlegania ubezpieczeniom przez odwołującą, toteż obowiązywały w niezmienionej treści w dniu 1 czerwca 2016r. Innymi słowy, przepisy te obowiązywały w dniu, w którym doszło do zbiegu tytułów podlegania przez odwołującą ubezpieczeniom społecznym i wypadkowemu.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał skarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za prawidłową i zgodną z prawem, wobec czego odwołanie E. R. inicjujące niniejsze postępowanie podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.,

o czym Sąd orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.